

Sygn. III C 2163/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

23 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie Wydział III Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia (del.) Rafał Jasiński
Protokolant:	Magda Kowalska

po rozpoznaniu 16 stycznia 2020 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank SA w W.

przeciwko B. A.

o zapłatę

- zasądza od B. A. na rzecz (...) Bank SA w W. kwotę 122184,89 zł (sto dwadzieścia dwa tysiące sto osiemdziesiąt cztery złote i osiemdziesiąt dziewięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 29 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty,
- zasądza od B. A. na rzecz (...) Bank SA w W. kwotę 6945 (sześć tysięcy dziewięćset czterdzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego

III C 2163/18

UZASADNIENIE

Pozwem z 29 grudnia 2017 r. (...) Bank Spółka Akcyjna w W. domagała się zasądzenia od B. A. kwoty 122.184,89 zł tytułem zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (pозew – k.5-6).

1 października 2018 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając żądania pozwu (nakaz zapłaty sygn. akt III Nc 353/18 - k.22).

B. A. wniosła w terminie sprzeciw od nakazu zapłaty. Domagała się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od strony powodowej na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Pozwana podniosła zarzut przedwczesności powództwa z powodu niedoręczenia pozwanej oświadczenia woli w przedmiocie wypowiedzenia Porozumienia restrukturyzacyjnego konsolidacyjnego nr (...), związanego z zobowiązaniem kredytowym, oraz odmowy a później uchylania się przez powoda od możliwości polubownego rozwiązania sporu. Pozwana wskazała, że 6 marca 2013 r. uległa wypadkowi przy pracy i w związku z tym zwracała się do powoda z prośbą o restrukturyzację zadłużenia. Otrzymała jednak negatywną odpowiedź. (sprzeciw- k. 25-28).

W toku procesu pozwana wносиła o rozłożenie świadczenia na raty, w przypadku uwzględnienia żądania powoda (k. 146v., k. 256).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

14 grudnia 2010 r. (...) Bank Spółka Akcyjną w W. (dalej – Bank) zawarł z B. A. umowę pożyczki numer (...). Następnie 25 lutego 2011 r. te same strony zawarły kolejną umowę pożyczki numer (...). Ze względu na zaległości w spłacie pożyczek, 2 lipca 2012 r. pomiędzy (...) Bank Spółką Akcyjną w W. i B. A. zastało zawarte Porozumienie Restrukturyzacyjne Konsolidacyjne numer (...). Na jego podstawie Bank udzielił B. A. kredytu w wysokości 106.097,14 zł, który miał być przeznaczony na spłatę ww. zobowiązań kredytowych. B. A. zobowiązała się do spłacenia tego kredytu w 120 równych ratach. W § 7 ust. 3 Porozumienia, strony ustaliły, że jeżeli kredytobiorca zalega ze spłatą dwóch kolejnych rat kredytu, Bank ma prawo wypowiedzieć Porozumienie w trybie natychmiastowym oraz wystawić Bankowy Tytuł Egzekucyjny w celu egzekucji wymagalnej wierzytelności. Z chwilą wypowiedzenia całe zobowiązanie z tytułu udzielonego kredytu staje się natychmiast wymagalne i traktowane jako zadłużenie przeterminowane (Porozumienie z 2.07.2012 r. – k. 91-93v., decyzja-restrukturyzacja k. 94-94v.).

6 marca 2013 r. B. A. doznała wypadku przy pracy, została zaatakowana przez pacjenta, w wyniku czego doznała urazu prawego nadgarstka. Na skutek tego zdarzenia od 11 marca 2013 r. podjęła leczenie psychiatryczne (otrzymywała dawki leków przeciwdepresyjnych oraz korzystała z indywidualnej psychoterapii). Przyznano jej także prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na okres od 1 października 2016 r. do 28 lutego 2019 r. (wyrok z uzasadnieniem Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 9.06.2017 r., sygn. akt VII U 1971/16 – k. 39-49).

B. A. dokonała jedynie częściowej spłaty zobowiązania. Ostatnia wpłata została dokonana 16 lutego 2015 r. w wysokości 50 zł (historia rachunku kredytowego za okres od 2.07.2012 r. do 16.02.2015 r. – k. 98-100).

W listopadzie 2013 r. B. A. zwracała się do Banku z wnioskiem o restrukturyzację zobowiązania wynikającego z umowy kredytu, jednak Bank podjął decyzję negatywną w zakresie możliwości zmiany warunków kredytowania (pismo (...) Bank S.A. z 14.11.2013 r. – k. 50). Spowodowało to skierowanie do niej pism z 5 października 2014 r. i następnie 7 listopada 2014 r. nazwanych „ostateczne wezwanie do zapłaty”, gdzie wskazano kwotę zadłużenia i wezwano kredytobiorczynię do zapłaty w terminie 7 dni (ostateczne wezwania do zapłaty z 5.10.2014 r. i z 7.11.2014 r. – k.51, k.74).

W kolejnym piśmie z 8 grudnia 2014 r. Bank wypowiedział B. A. umowę kredytu konsolidacyjnego nr (...). Przesyłka skierowana do pozwanej nie została podjęta i awizowana wróciła do nadawcy (wypowiedzenie z 8.12.2014 r. – k. 95, potwierdzenie odbioru – k. 96). W wyniku powyższego, po upływie terminu wypowiedzenia, zadłużenie z tytułu umowy kredytu stało się w całości wymagalne, jednakże B. A. nie spłaciła zadłużenia.

W następnym wezwaniu do zapłaty, nazwanym „przedsądowe wezwanie do zapłaty” z 9 sierpnia 2016 r., Bank wezwał B. A. po raz kolejny do zapłaty w terminie 7 dni zaległości w kwocie 111.183,27 zł, które pozwana odebrała osobiście 26 sierpnia 2016 r. (przedsądowe wezwanie do zapłaty z 9.08.2016 r. – k. 75, potwierdzenie odbioru – k. 76-76v.).

29 grudnia 2017 r. Bank wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, gdzie określono kwotę zobowiązania pozwanej na 122.184,89 zł, w tym: niespłacony kapitał 93.033,89 zł, odsetki umowne 14.088,85 zł, odsetki umowne za opóźnienie 15.058,15 zł i opłaty umowne 84 zł (wyciąg z ksiąg (...) Bank S.A. – k. 13).

Powyższe ustalenia poczyniono na podstawie dokumentów złożonych w sprawie przez powoda i pozwaną (wskazanych wyżej), niekwestionowanych i nie budzących wątpliwości. Brak było dowodów, którym odmówiono wiarygodności. Odnosnie wyciągu z ksiąg bankowych Sąd dostrzega, że jako dokument pochodzący wyłącznie od wierzyciela i okazywany dłużnikowi dopiero na etapie procesu ma ograniczoną moc dowodową odnośnie istnienia obowiązku i jego wysokości. Podkreślić jednakże należy, że gdy dokument ten wskazuje na spłatę zadłużenia, na ten dokument

powołuje się wierzyciel a dłużnik nie podnosi, że spłacił dług w wyższej wysokości to tego dokumentu nie można pozbawić żadnego znaczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powodowy Bank powoływał się na łączącą strony umowę kredytu z 2 lipca 2012 r. nazwaną Porozumienie Restrukturyzacyjne Konsolidacyjne numer (...). Porozumienie to stanowiło dla pozwanej możliwość wywiązania się z aktualnych zobowiązań wobec Banku poprzez ułatwienie pozwanej terminowej spłaty zaległości przy uwzględnieniu bieżącej zdolności do ich spłaty i dostosowania tych parametrów do kondycji finansowej pozwanej.

Ciężar dowodu spoczywał na powodzie, o czym stanowi przepis art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. W szczególności powód zobowiązany był do wykazania, że dochodzona pozwem należność 122.184,89 zł jest uzasadniona, a więc istnieje, jest wymagalna, wynika z łączącego strony stosunku prawnego.

Powód wykazał skuteczne wypowiedzenie pozwanej umowy kredytu oraz istnienie i wymagalność wierzytelności. W toku niniejszego postępowania, pozwana B. A. nie negowała faktu zawarcia 2 lipca 2012 r. Porozumienia Restrukturyzacyjnego Konsolidacyjnego numer (...) (k. 146). Pozwana podnosiła jedynie, że powództwo zostało wytoczone przedwcześnie ponieważ wypowiedzenie Porozumienia numer (...) nie zostało jej skutecznie doręczone.

Sąd doszedł do przekonania, że w doręczeniu pozwanej oświadczenia Banku o wypowiedzeniu umowy kredytu (Porozumienia numer (...)) nie było wad, które skutkowałyby uznaniem tego doręczenia za nieskuteczne. Bank działał zgodnie z umową kredytu z 2 lipca 2012 r. kierując do pozwanej w dniu 8 grudnia 2014 r. wypowiedzenie umowy na wskazany adres do korespondencji. Korespondencja wróciła jako nie podjęta w terminie, co należało uznać za fakt prawidłowego doręczenia oświadczenia woli Banku z dniem 29 stycznia 2015 r. Nie można wymagać od powoda innego sposobu wykazania skuteczności doręczenia pisma pozwanej. B. A. podniosła, że nie otrzymała oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Wskazała, że była hospitalizowana w okresie od 15 grudnia 2014 r. do 22 stycznia 2015 r. (k. 256). Nie przedstawiła jednak na tę okoliczność żadnych dowodów, które przemawiałyby za tym, że faktycznie nie mogła odebrać przedmiotowej przesyłki w tym okresie ze względu na pobyt w szpitalu. Z adnotacji pracownika poczty (k. 96) wynika, że jeszcze przed pobyt w szpitalu, bo 12 grudnia 2014 r. odnotował, że mieszkanie jest zamknięte i pozostawił awizo w skrzynce pocztowej. Pozwana miała zatem możliwość zadbania o swoje własne interesy. Co więcej, pozwana pozostawała z Bankiem w stałym, kilkuletnim stosunku prawnym, odbierała liczne wezwania do zapłaty (m.in. wezwanie z 6 października 2014 r., które sama pozwana załączyła do akt – k. 51) i w związku z tym jako strona umowy winna być zainteresowana wykonaniem przyjętego na siebie zobowiązania. W konsekwencji uznać należało, że oświadczenie o wypowiedzeniu pozwanej Porozumienia numer (...) zostało skutecznie złożone. W ocenie Sądu pobyt pozwanej w szpitalu nie pozbawia skuteczności doręczenia oświadczenia woli. Pozwana nie wykazała, ażeby hospitalizacja ta miała charakter nagły, przemożny, zaś jej stan uniemożliwiał podjęcie przesyłki z poczty, bądź też poinformowanie wierzyciela, że przez pewien okres będzie przebywać poza miejscem zamieszkania. W tych okolicznościach Sąd doszedł do wniosku, że zostały spełnione przesłanki doręczenia z art. 61 § 1 k.c.

Odnosząc się z kolei do zarzutów niewykazania przez powoda wysokości roszczenia, wskazać należy, że pozwana nie podała żadnych dowodów uzasadniających to twierdzenie. W szczególności pozwana, nie przedstawiła dowodów spłaty rat kredytu w wyższej wysokości niż powołuje się na to Bank.

Za chybiony uznać należało również zarzut, że wypowiedzenie nastąpiło z naruszeniem przepisu art. 75c Prawa Bankowego w kontekście uniemożliwienia pozwanej restrukturyzacji zadłużenia (k. 256). Przepis powyższy został wprowadzony ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo Bankowe oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1854), zaś z art. 12 tej ustawy wynika, że Banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosują swoją działalność do wymagań określonych w art. 75c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Zatem w dacie złożenia oświadczenia o

wypowiedzeniu Porozumienia numer (...) w niniejszej sprawie (grudzień 2014 r.) Bank nie był jeszcze zobowiązany do wdrożenia procedury wynikającej z przepisu art. 75c Prawa Bankowego przed wypowiedzeniem kredytu.

Odnosząc się z kolei do zarzutu nieskuteczności oświadczenia o wypowiedzeniu umowy pod warunkiem, Sąd stoi na stanowisku, że takie warunkowe wypowiedzenie połączone z wezwaniem do zapłaty w realiach niniejszej sprawy należało uznać za dopuszczalne. Przede wszystkim wyjaśnić trzeba, że zgodnie z art. 89 k.c. powstanie lub ustanie skutków czynności prawnej (również jednostronnej czynności prawnej jaką pozostaje wypowiedzenie umowy) można uzależnić od zdarzenia przyszłego i niepewnego (warunku), chyba że nie zezwala na to ustawa, albo wynika to z właściwości tej czynności prawnej. Nie ulega wątpliwości, że brak jest ustawowego zakazu wypowiedzenia umowy o kredyt pod warunkiem, co do zasady możliwe również pozostaje zastrzeżenie warunku potestatywnego, czyli uzależniającego skutki czynności prawnej od zachowania drugiej strony umowy, w tym też od spełnienia przez nią świadczenia (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 września 2019 r., V ACa 265/19). Z treści wypowiedzenia dokonanego przez powoda 8 grudnia 2014 r. w sposób jednoznaczny wynika, że pozwana mogła dokonać spłaty wskazanego w treści zadłużenia w terminie 30 dni od daty otrzymania pisma, zaś jeżeli tego nie uczyni nastąpi rozwiązanie umowy wraz z upływem okresu wypowiedzenia. Sytuacja prawna pozwanej pozostaje zatem w pełni jasna, nie sprawia żadnych trudności interpretacyjnych. W ocenie Sądu konstrukcja wypowiedzenia była dla pozwanej zdecydowanie korzystniejsza niż wypowiedzenie umowy bez warunku. Oświadczenie Banku było konkretne, jasne i zrozumiałe dla przeciętnego adresata a jego treść nie budziła wątpliwości. Poza tym pozwana była już wcześniej wzywana przez powoda do zapłaty pismami z 6 października 2014 r. (k.51) i 7 listopada 2014 r. (k. 74).

Reasumując, w tych okolicznościach z uwagi na wykazanie wymagalności roszczenia dochodzonego przez powoda i uznając zarzuty podniesione przez pozwaną za niezasadne tudzież nieudowodnione Sąd doszedł do przekonania, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanej o rozłożenie należności na raty. Stosownie do przepisu art. 320 k.p.c. tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. W ocenie Sądu pozwana nie wykazała jednak podstaw do rozłożenia należności na raty. Poprzestała wyłącznie na zgłoszeniu takiego żądania. Nie przedstawiła propozycji, na ile rat rozłożyć należność, jakie posiada możliwości majątkowe i w jakiej wysokości mogłaby płacić poszczególne raty. Pozwana nie zaproponowała również, kiedy może spłacić należność Banku w pełnej wysokości. Rozłożenie należności na raty przy w takich okolicznościach sprawy chroniłoby więc jedynie interesy pozwanej i nie zapewniało ochrony uzasadnionych interesów wierzyciela. Nie bez znaczenia pozostaje również to, że dłużniczka ostatniej spłaty na poczet swojego zobowiązania dokonała w 2015 r. Od tamtego czasu pozwana również nie przedstawiła Bankowi konkretnych, realnych propozycji zaspokojenia zobowiązania chociażby w części. Sąd nie znalazł uznania dla argumentów pozwanej dotyczących obecnie jej trudnej sytuacji materialnej, albowiem ona sama w sobie nie uzasadnia zastosowania art. 320 k.p.c.

O kosztach procesu należnych powodowi Sąd orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c., uwzględniając zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Na kwotę zasądzonych od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania złożyła się kwota 1.528 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu, kwota 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (§ 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.